

МІНСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний педагогічний університет імені
Г.С. Сковороди

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
ПОЧАТКОВА ОСВІТА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ А Освіта
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ А3 Початкова освіта
(код та найменування спеціальності)

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО

кафедрою початкової і професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

РЕКОМЕНДОВАНО

Науково-методичною комісією факультету початкового навчання,
протокол № від
Вченою радою факультету початкового навчання,
протокол № від

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди протокол № від

РОЗРОБЛЕНО

проектною групою у складі:

Гарант – Ірина Єсьман, кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри початкової і професійної освіти

Тетяна Довженко, докторка педагогічних наук, професорка, деканеса факультету початкового навчання

Оксана Мкртчян, докторка педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри початкової і професійної освіти

Лідія Ткаченко, докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті

Олена Іонова, докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті

Ганна Козловцева – випускниця ОП «Початкова освіта» 2018 р., вчитель початкових класів КЗ «Дергачівський ліцей №1 імені Данила Бакуменка»

Людмила Булахова, заступниця директора з навчально-виховної роботи у початковій школі Харківської гімназії №169 Харківської міської ради Харківської області

Бабич Марія – здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

**1. Профіль освітньої програми «Початкова освіта»
зі спеціальності А3 Початкова освіта**

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди Факультет початкового навчання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: Магістр Освітня кваліфікація: Магістр початкової освіти Професійна кваліфікація: Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Початкова освіта
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний 90 кредитів ЄКТС. Термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (рішення від 13 грудня 2022 р., протокол №23(28)). Сертифікат про акредитацію № 4054 Термін дії сертифіката до 1 липня 2033 р. (на підставі рішення НАЗЯВО від 27.12.2022 р., протокол № 24 (29)).
Цикл/рівень	Другий (магістерський) рівень вищої освіти НРК – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7
Передумови	Наявність освітнього ступеня бакалавра, магістра (ОКР «Спеціаліст»)
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	2026-2027
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy
2. Мета освітньої програми	
Формування нової генерації конкурентноспроможних фахівців, здатних вирішувати завдання дослідницького та інноваційного характеру в галузі початкової освіти, шляхом постійного вдосконалення змісту освіти та сучасних технологій навчання і виховання учнів початкових класів.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань А1 Освіта А3 Початкова освіта <i>Об'єкти вивчення та діяльності:</i> освітній процес у початковій школі закладів загальної середньої освіти. <i>Цілі навчання:</i> набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати значущі проблеми професійно-інноваційної та наукової діяльності у сфері початкової освіти. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> спеціалізовані концептуальні та інноваційні засади процесу навчання, виховання та розвитку молодших школярів в умовах освітнього середовища початкової школи, управління у сфері початкової освіти. <i>Методи, методика та технології:</i> загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; методи провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур; методики інтегрування професійного знання для розв'язання складних задач у мультидисциплінарних контекстах.

	<i>Інструменти та обладнання:</i> навчально-методичний інструментарій, обладнання навчального й загального призначення для кабінетів початкової школи; мультимедійне обладнання, сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні ресурси та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма орієнтована на формування загальних і фахових компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності в галузі початкової освіти.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітньо-професійна програма фокусується на формуванні і розвитку загальних і фахових компетентностей для здійснення дослідницької, інноваційної, освітньої, управлінської діяльності в освітньому середовищі початкових класів з урахуванням сучасних світових тенденцій розвитку освіти, її інтеграції в європейський простір. Ключові слова: компетентності, дослідницька діяльність, інноваційна діяльність, освітня діяльність, управлінська діяльність, освітнє середовище початкових класів, навчальні простори, сучасні світові тенденції розвитку освіти, інтеграція в європейський простір.
Особливості програми	Унікальність освітньо-професійної програми полягає у спрямованості на підготовку компетентних, висококваліфікованих вчителів-інноваторів, здатних успішно здійснювати педагогічні інновації в освітньому середовищі початкових класів та постійно самовдосконалюватись упродовж життя.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010 із змінами) магістр початкової освіти має право обіймати такі посади: 2331 Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти.
Подальше навчання	Продовження освіти за програмою третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та/або набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих; здобуття вищої освіти другого (магістерського) рівня та отримання ступеня магістра у споріднених галузях знань.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудований на основі студентоцентрованого, практикоорієнтованого, компетентнісного та інтегративного підходів. Навчання проводиться у різних формах: лекції, семінарські, практичні заняття, тренінги, самостійні роботи, консультації, індивідуальні заняття, різні види педагогічних практик із застосуванням інноваційних та інформаційних технологій, змішане навчання з широким використанням системи Moodle, самостійне виконання дослідних завдань під керівництвом викладача, групова проектна робота. Обов'язково передбачена практична підготовка, написання кваліфікаційних робіт.
Оцінювання	Організація контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти визначається «Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті» (у новій редакції) http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Pol_orhan

	iz_osv %20protsesu 2024.pdf і передбачає: вхідний контроль (тестування), проміжний контроль (усне опитування, письмовий експрес-контроль, тестування (зокрема, комп'ютерне), колоквиум, конференція; реферати, модульні, творчі, проєктні роботи), підсумковий семестровий контроль (усний, письмовий, комбінований, творчий, тестування), підсумкова атестація – публічний захист кваліфікаційної роботи магістра.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності у сфері початкової освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 3. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 4. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. ЗК-5. Здатність працювати автономно.
Спеціальні спеціальності (СК)	СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, ціннісні основи, принципи функціонування системи освіти України та поцінювати взаємозалежність людей і систем у сучасному глобальному мультикультурному світі. СК-2. Здатність спілкуватися академічною українською та іноземною мовами в усній та письмовій формах, використовувати різні стратегії комунікації, формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів. СК-3. Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкових класів в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях. СК-4. Здатність до педагогічного партнерства (наставництво, супервізія, інтервізія тощо), до формування спільноти учнів, в якій кожний відчуває себе її частиною, у тому числі в галузі інклюзивної освіти. СК-5. Здатність організовувати та управляти освітніми процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси. СК-6. Здатність моделювати, проєктувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність в системі початкової освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації. СК-7. Здатність створювати власний професійний імідж, сприяти розвитку іміджу ЗЗСО, презентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою. СК-8. Здатність розповсюджувати, впроваджувати, оцінювати педагогічні інновації.
7. Програмні результати навчання	
ПР 1. Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, ціннісні основи, принципи функціонування початкової освіти в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.	

ПР 2. Спілкуватися академічною українською та іноземною мовами в усній та письмовій формах, використовувати комунікативні стратегії, формувати в учнів мовно-комунікативні уміння та навички, здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії..	
ПР 3. Застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.	
ПР 4. Створювати особисту методичну систему навчання здобувачів початкової освіти предметів початкової школи, адаптувати її до різних умов освітнього процесу.	
ПР 5. Організовувати та управляти робочими та освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.	
ПР 6. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, формувати спільноту учнів, в якій кожний відчуває себе її частиною, у тому числі в галузі інклюзивної освіти.	
ПР 7. Моделювати змісти навчання, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище початкових класів.	
ПР 8. Відповідати критеріям академічної доброчесності у власній науково-пошуковій діяльності в галузі початкової освіти.	
ПР 9. Планувати, організовувати і здійснювати наукові (експериментальні) дослідження у сфері початкової освіти; аналізувати, узагальнювати й презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію.	
ПР 10. Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій, презентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж, сприяти розвитку іміджу ЗЗСО.	
ПР 11. Здійснювати обґрунтований вибір, ефективно розповсюджувати, впроваджувати, оцінювати педагогічні інновації.	
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Якісний склад науково-педагогічних працівників, які здійснюють підготовку здобувачів за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта», відповідає вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 365 від 24 березня 2021 р.). Освітній процес за освітньо-професійною програмою забезпечують науково-педагогічні працівники кафедр університету, серед яких, доктори наук, доктори філософії, кандидати наук, які є провідними фахівцями в галузі освіти, мають досвід проведення власного наукового дослідження, достатній стаж практичної, наукової та педагогічної роботи. Викладачі, що забезпечують реалізацію програми, мають відповідну базову освіту, необхідну кількість публікацій у фахових виданнях та журналах, що індексуються в науково-метричних базах, беруть активну участь у науково-практичних конференціях різних рівнів. Усі науково-педагогічні працівники, згідно до укладених графіків, проходять підвищення кваліфікації та стажування у вітчизняних та зарубіжних закладах вищої освіти та науково-дослідних інститутах.
Матеріально – технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення професійної підготовки магістрів початкової освіти за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» відповідає ліцензійним умовам. Освітній процес

	<p>організовано в лекційних аудиторіях, кабінетах, які оснащені належним обладнанням та устаткуванням. Площі приміщень, що використовуються в освітньому процесі відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (навчальні корпуси, гуртожитки, тематичні кабінети, комп'ютерні класи, пункти харчування, мультимедійне обладнання кабінетів, точки бездротового доступу до Інтернет-мережі тощо).</p>
Інформаційне та навчально – методичне забезпечення	<p>Інформаційне забезпечення освітнього процесу здійснюється Центром інформатизації освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. На навчально-інформаційному порталі дистанційної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди створено динамічне віртуальне навчальне середовище за освітньою програмою «Початкова освіта» на платформі Moodle. Електронна бібліотека, відео та аудіотеки забезпечують доступ здобувачів до електронних світових баз даних повнотекстових наукових публікацій. У відкритому електронному архіві бібліотеки у вільному доступі розміщено праці науково-педагогічних працівників університету. Інформацію про освітньо-професійну програму містить сторінка Центру забезпечення якості освіти. Графіки освітнього процесу, розклад занять, інформація про вступ, конкурси, проекти, гранти тощо розміщується на сайті Університету та/або факультету початкового навчання. Освітня програма повністю забезпечена навчальним контентом з усіх освітніх компонент.</p>
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Освітньо-професійною програмою передбачено визнання результатів навчання та зарахування кредитів, отриманих здобувачами в інших закладах освіти України під час академічної мобільності, згідно «Порядку реалізації права на академічну мобільність» http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Poriadok%20realizatsii%20prava%20na%20akademichnu%20mobilnist%20uchasnykiv%20osvitnoho%20protsesu%20(2).pdf</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Міжнародна кредитна мобільність здобувачів здійснюється на підставі «Порядку реалізації права на академічну мобільність» http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Poriadok%20realizatsii%20prava%20na%20akademichnu%20mobilnist%20uchasnykiv%20osvitnoho%20protsesu%20(2).pdf Наявні укладені міжнародні угоди про академічну мобільність, про академічне науково-освітнє і багатовекторне співробітництво, програми обміну (Білорусь, Греція, Грузія, Італія, Канада, Китай, Латвія, Литва, Норвегія, Польща, Румунія, Словаччина, Туреччина) https://docs.google.com/document/d/1Cq1Dk_NUbpML24siq8eDi0LU0c-RZNay/edit Освітньо-професійною програмою передбачено визнання результатів навчання, отриманих на онлайн-курсах на платформах Intela, IBM, Coursera тощо; участі в програмах Erasmus+, Fulbright Research and Development Program та ін.</p>

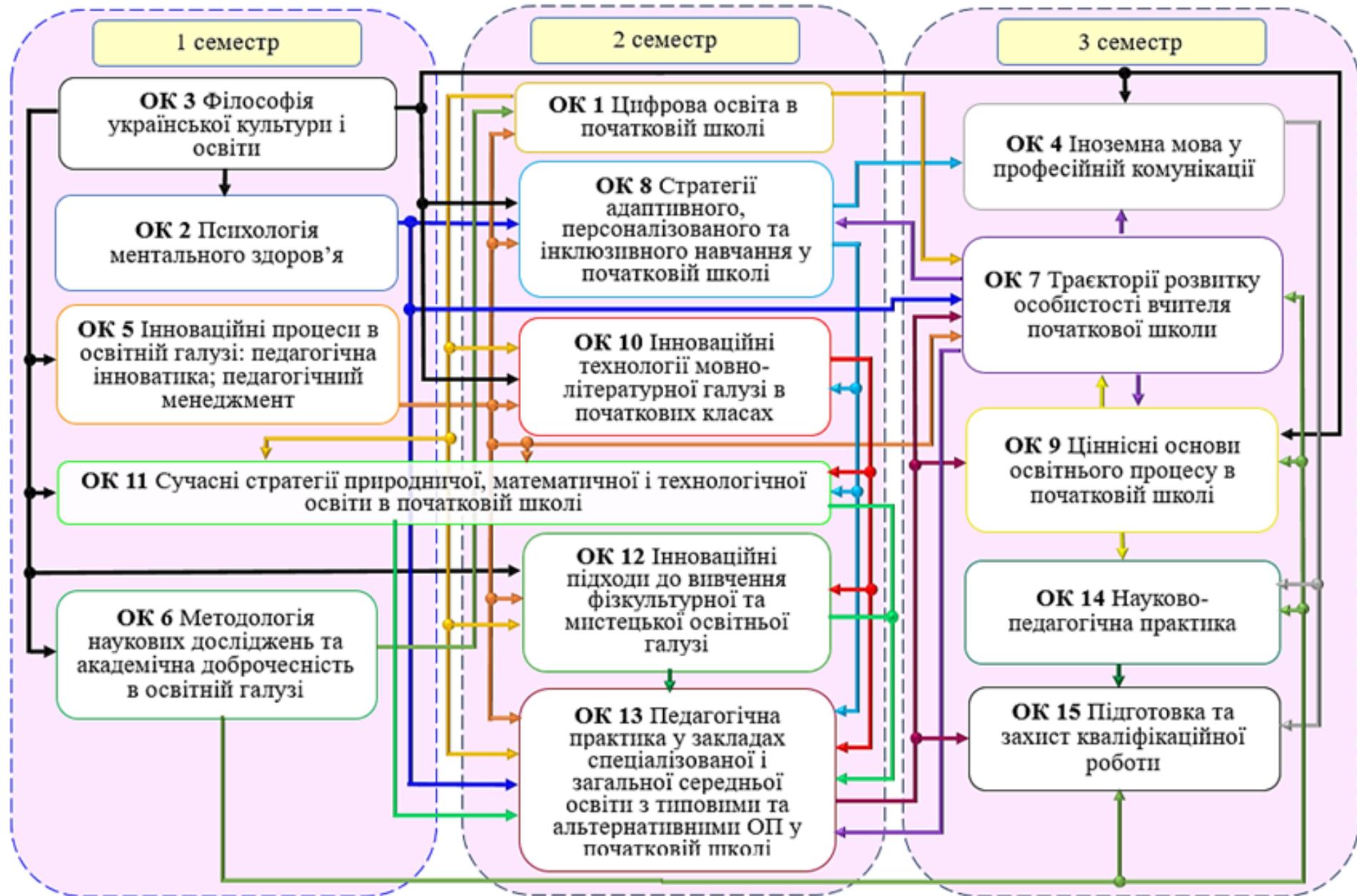
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Ліцензовано
---------------------------------------------------	-------------

**2. Перелік компонент освітньо-професійної програми
та їхня логічна послідовність**

2.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Кд о/к	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОК			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Цифрова освіта в початковій школі	3	залік
ОК 2	Психологія ментального здоров'я	3	залік
ОК 3	Філософія української культури і освіти	3	іспит
ОК 4	Іноземна мова у професійній комунікації	3	іспит
1.2. Цикл професійної підготовки			
ОК 5	Інноваційні процеси в освітній галузі: педагогічна інноватика; педагогічний менеджмент	4	іспит
ОК 6	Методологія наукових досліджень та академічна добросесність в освітній галузі	4	іспит
ОК 7	Траєкторії розвитку особистості вчителя початкової школи	3	іспит
ОК 8	Стратегії адаптивного, персоналізованого та інклюзивного навчання у початковій школі	3	залік
ОК 9	Ціннісні основи освітнього процесу в початковій школі	3	іспит
Методики навчання початкової школи в умовах сучасних викликів			
ОК 10	Інноваційні технології мовно-літературної галузі в початкових класах	6	іспит
ОК 11	Сучасні стратегії природничої, математичної і технологічної освіти в початковій школі	8	іспит
ОК 12	Інноваційні підходи до вивчення фізкультурної та мистецької освітньої галузі	3	залік
1.3. Цикл дисциплін вільного вибору здобувача			
ВД	Цикл загальної підготовки Дисципліна за вибором здобувача	3	залік
ВД	Цикл професійної підготовки Дисципліни за вибором здобувача	20	залік
2. Практична підготовка			
ОК 13	Педагогічна практика у закладах спеціалізованої і загальної середньої освіти з типовими та альтернативними освітніми програмами у початковій школі	9	залік
ОК 14	Науково-дослідна практика	6	залік
3. Атестація			
ОК 15	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	6	захист у КК
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	
Загальний обсяг вибіркового компоненту:		23	

2.1. Структурно-логічна схема вивчення освітніх компонент



2.2.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15
ІК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1		+	+			+			+		+			+	+
ЗК 2	+	+			+		+		+	+	+	+	+	+	
ЗК 3			+	+		+			+					+	+
ЗК 4	+	+			+		+						+	+	
ЗК 5		+	+	+		+	+		+						+
СК 1			+			+			+	+	+	+	+		
СК 2	+			+			+	+	+	+			+	+	
СК 3					+			+		+	+	+	+		
СК 4	+							+	+	+	+	+	+		
СК 5	+				+					+	+	+	+		
СК 6	+		+			+								+	+
СК 7		+					+							+	+
СК 8				+	+		+	+		+	+	+		+	+

ІК – Інтегральна компетентність; ЗК – Загальні компетентності ; СК – Спеціальні (фахові) компетентності; ОК – освітній компонент.

2.3. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР) відповідними компонентами освітньої програми

	О К 1	О К 2	О К 3	О К 4	О К 5	О К 6	О К 7	О К 8	О К 9	О К 10	О К 11	О К 12	О К 13	О К 14	О К 15
ПР 1			+		+	+			+					+	+
ПР 2	+			+				+	+	+	+	+	+		
ПР 3	+				+			+		+	+	+	+		
ПР 4			+				+	+		+	+	+	+		
ПР 5	+				+			+					+	+	+
ПР 6		+						+	+	+	+	+			
ПР 7		+			+		+		+	+	+	+	+		
ПР 8	+		+			+	+		+					+	+
ПР 9	+			+		+	+			+				+	+
ПР10		+			+		+							+	+
ПР11	+			+	+		+			+	+	+	+	+	+

ОК – освітній компонент; ПР – програмні результати навчання.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Початкова освіта» спеціальності АЗ «Початкова освіта» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації «Магістр початкової освіти. Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти».

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється на основі «Положення про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр»»:

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Polozhennia%20pro%20orhanizatsiiu%20ta%20provedennia%20atestatsii%20na%20zdobuttia%20osvitnoho%20stupenia%20bakalavr%20i%20mahistr.pdf

Положення про кваліфікаційну роботу здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції).

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Pol_pro_kvalifikat_siinu_robotu.pdf

Кваліфікаційна робота зі спеціальності АЗ «Початкова освіта» має передбачати інтеграцію знань та розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми початкової освіти у широких або мультидисциплінарних контекстах, за наявності неповної або обмеженої інформації, з метою розвитку нових знань та процедур.

У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті або в репозитарії закладу вищої освіти. Захист кваліфікаційної роботи магістра здійснюється відкрито і публічно.